

отделении банка нужно продавать услуги и продукты и обучать клиентов элементам самообслуживания посредством инфокоммуникационных технологий. А обработка отдельных операций производится непосредственно в головном офисе автоматически или специальным подразделением back-оффиса.

Безусловно для эффективной и удобной работы клиентов и сотрудников банка предлагаемые программные продукты должны быть современными, технологичными и обслуживаться сильной командой программистов.

Приучая клиентов работать в системах ДБО, банки получают комиссионный доход от проведения каждой операции. При этом себестоимость такой транзакции минимальна. Таким образом структура доходов банка изменяется в сторону увеличения доли комиссионных доходов.

Список літератури

1. Кох Л. В. Инновации в банковском бизнесе / Л. В. Кох, Е. Н. Смольянинова, В. С. Просалова. — СПб.: Изд-во Политех. ун-та, 2009. — 490 с.

2. Розвиток безготівкових роздрібних платежів і технологій самообслуговування клієнтів банків в Україні // Вісник Національного банку України. — 2013. — № 1. — С. 20—25.

УДК 364.22:331.5

К. О. Гродзієвська,

аспірант відділу форм і методів господарювання
в агропродовольчому комплексі,

ДУ «Інститут економіки та прогнозування» НАН України

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЦІНИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ ПРОДУКЦІЮ

Ціновий механізм у ринковій економіці функціонує у відповідності з об'єктивними законами ринку, перш за все, з законом вартості, принципом вартісної еквівалентності. В основі цього механізму лежать вільні ринкові ціни, закономірно вони відхиляються від вартості внаслідок змін співвідношень попиту і пропозиції, а також інших, часто суперечливих факторів та умов процесу відтворення.

Головна мета державної політики ціноутворення на продовольчому ринку, а отже, і сільськогосподарських товарів — сприяння зростанню цінової доступності, що слід розуміти як процес поліпшення кількісних і якісних характеристик споживання населенням при одночасному зменшенні питомої ваги продовольчих затрат у сімейному бюджеті. Ціновий захист і підтримка власного товаровиробника — також важливий елемент державної цінової політики.

Приведений у найповнішу відповідність до законів ринку ціновий механізм, якщо розглядати його, наприклад в рамках єдиної аграрної політики (ЄАП) Європейського союзу, включає в себе різні види цін з їх різними функціями [1, с. 2]. Однак, щоб реалізувати «справедливий» рівень життя сільських товаровиробників і одночасно «гарантувати» продовольче забезпечення, була введена цінова підтримка, оскільки вільні ціни підлягають впливам багатьох чинників (дефіцит попиту, надлишок пропозиції, зловживання правилами конкуренції, монополні амбіції I і III сфер АПК тощо), що затрудняло вказану реалізацію.

Процес удосконалення цінового механізму в сільському господарстві повинен тісно узгоджуватися із загальною реформою системи цін галузей, позитивно впливати на збільшення виробництва та здешевлення продукції, підвищення її якості [2, с. 141—142].

Принципи формування ціни повинні виходити з того, що це складна система з багатосторонніми виробничо-економічними та соціальними зв'язками, на яку припадає значна питома вага валового суспільного продукту та виробничих фондів. Із сільськогосподарської продукції виробляється 70 % товарів особистого споживання, які грають вирішальну роль у формуванні вартості, ціни робочої сили та грошового обігу країни.

У зв'язку з тим, що більшість промислових підприємств є монополістами, особливо у виробництві сільськогосподарської техніки, в основу договірних цін покладається, як правило, індивідуальна ціна виробника, що суперечить елементарним основам економіки, оскільки закріплює цінові диспропорції на свою користь [3, с. 26]. Як наслідок, із сільського господарства через систему цін забирається не тільки частина створеного у ньому прибутку, але й доля проміжного продукту, призначеного для відшкодування, витрачених при виробництві коштів.

Не дивлячись на постійну проблему диспаритету цін для будь-яких умов, а для ринкової економіки особливо, при визначенні їх співвідношення на сільськогосподарську і промислову продукцію

слід обов'язково враховувати позитивні зміни в ефективності використання матеріально-технічних ресурсів. Розвиток науково-технічного прогресу сприяє як зростанню виробництва продукції, так і її здешевленню підвищенню якості, поліпшенню соціально-економічних умов працівників галузі (комфортність праці, поліпшення техніки безпеки і охорони здоров'я тощо) [4, с. 21]. А це, як відомо, вимагає додаткових матеріальних, розумових і фізичних витрат на виготовлення, монтування обладнання, устаткування, приладів та ін. і, в решті-решт, фінансових коштів, які також не можна не враховувати при формуванні ціни.

Список літератури

1. *Коробейников М. М.* Ценообразование в условиях формирования рыночного экономического механизма аграрного производства / М. М. Коробейников // Достижения науки и техники АПК. — 2002. — № 3. — С. 2 — 5.
2. *Ситник В. П.* Трансформація АПК України в ринкові умови. — К.: Інститут аграрної економіки УААН, 2002. — 518 с.
3. Ціни, витрати, прибутки агровиробництва та інфраструктура продовольчих ринків України. За ред. акад. Шпичака О. М. — К.: ІАЕ УААН, 2001. — 585 с.
4. *Валентинов В. В.* Нееквівалентність міжгалузевих відносин в АПК: методологічні проблеми емпіричного визначення / В. В. Валентинов // Економіка АПК. — 2008. — № 7. — С. 20 — 24.

УДК 331.5

Н. С. Данилевич,

к.т.н., доцент кафедри управління персоналом та економіки праці,
ДНВЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІДНИХ УМОВ ПРАЦІ ЯК ІНВЕСТИЦІЇ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ

В умовах ринкової економіки стан економічного і соціального розвитку країни безпосередньо залежить від здатності суб'єктів економічної діяльності до якісних і ефективних змін. За будь яких обставин люди, їхні можливості та розвиток мають вирішальне значення в розбудові успішного та ефективного функціонування економіки країни.